

TU, SENYOR, ETS LA MEVA ESPERANÇA (cf. Sl 71,5)

**Missatge del sant pare Francesc
per a la IX Jornada Mundial dels Pobres**

**16 de novembre de 2025
Diumenge XXXIII del Temps Ordinari**

1. «Senyor, ets la meva esperança» (Sl 71,5). Aquestes paraules brollen d'un cor oprimat per greus dificultats: «M'has fet veure perills, que han estat molts i molt greus» (v. 20), diu el salmista. Malgrat això, la seva ànima està oberta i confiada, perquè resta ferma en la fe, que reconeix el suport de Déu i el proclama: «Per a mi ets penyal i plaça forta» (v. 3). D'aquí neix la confiança indefectible que l'esperança en ell no enganya: «En tu, Senyor, m'emparo; que mai no en quedi confós» (v. 1).

Enmig de les proves de la vida, l'esperança s'anima amb la certesa ferma i encoratjadora de l'amor de Déu, vessat en els cors per l'Esperit Sant. Per això no enganya (cf. Rm 5,5), i sant Pau pot escriure a Timoteu: «Si lluitem i treballem, és perquè tenim posada l'esperança en el Déu viu» (1Tm 4,10). El Déu vivent és, de fet, el «Déu de l'esperança» (Rm 15,13), que, en Crist, amb la seva mort i resurrecció, s'ha convertit en «la nostra esperança» (1Tm 1,1). No podem oblidar que hem estat salvats en aquesta esperança, en la qual necessitem restar arrelats.

2. El pobre pot convertir-se en testimoni d'una esperança forta i fiable, precisament perquè la professa en una condició de vida precària, marcada per privacions, fragilitat i marginació. No confia en les seguretats del poder o del tenir; al contrari, les pateix i sovint n'és víctima. La seva esperança només pot reposar en un altre lloc. Si reconeixem que Déu és la nostra primera i única esperança duradora, nosaltres també fem el pas de les esperances efímeres a l'esperança duradora. Davant el desig de tenir Déu com a company de camí, les riqueses es relativitzen, perquè es descobreix el veritable tresor del qual realment tenim necessitat. Ressonen clares i fortes les paraules amb què el Senyor Jesús exhortava els seus deixebles: «No amuntegueu tresors aquí a la terra, on les arnes i els corcs els fan malbé i els lladres entren i els roben. Reuniu tresors al cel, on ni les arnes ni els corcs no els fan malbé i els lladres no entren ni els roben» (Mt 6,19-20).

3. La pobresa més greu és no conèixer Déu. Així ens ho recordava el papa Francesc quan a l'*Evangelii gaudium* escrivia: «La pitjor discriminació que pateixen els pobres és la manca d'atenció espiritual. La immensa majoria dels pobres té una especial obertura a la fe; necessiten Déu i no podem deixar d'oferir-los la seva amistat, la seva benedicció, la seva Paraula, la celebració dels sacraments i la proposta d'un camí de creixement i de maduració en la fe» (n. 200). Aquí es manifesta una consciència fonamental i totalment original sobre com trobar en Déu el nostre tresor. Insisteix, en efecte, l'apòstol Joan: «Si algú afirmava: “Jo estimo Déu”, però detestava el seu germà, seria un mentider, perquè el qui no estima el seu germà, que veu, no pot estimar Déu, que no veu» (1Jn 4,20).

És una regla de la fe i un secret de l'esperança que tots els béns d'aquesta terra, les realitats materials, els plaers del món, el benestar econòmic, encara que siguin importants, no són suficients per a fer feliç el cor. Les riqueses sovint enganyen i condueixen a situacions dramàtiques de pobresa, la més greu de totes és pensar que no necessitem Déu i que podem tirar endavant la nostra vida sense comptar amb ell. Venen a la ment les paraules

de sant Agustí: «Que Déu sigui tota la teva presumpció: sent-te indigent d'Ell, i així estaràs ple d'Ell. Tot allò que posseeixis sense Ell, et causarà un gran buit» (*Enarr. In Ps.* 85,3).

4. L'esperança cristiana, a la qual remet la Paraula de Déu, és certa en el camí de la vida, perquè no depèn de la força humana, sinó de la promesa de Déu, que és sempre fidel. Per això, els cristians des dels orígens van voler identificar l'esperança amb el símbol de l'àncora, que dona estabilitat i seguretat. L'esperança cristiana és com una àncora que fixa el nostre cor en la promesa del Senyor Jesús, que ens ha salvat amb la seva mort i resurrecció i que tornarà novament enmig nostre. Aquesta esperança continua assenyalant com a veritable horitzó de la vida el «cel nou» i la «terra nova» (2Pe, 3,13) on l'existència de totes les criatures trobarà el seu sentit autèntic, perquè la nostra pàtria veritable és al cel (cf. Fl 3,20).

La ciutat de Déu, en conseqüència, ens compromet amb les ciutats dels homes, que, des d'ara han de començar a assemblar-s'hi. L'esperança, sostinguda per l'amor de Déu vessat en els nostres cors per mitjà de l'Esperit Sant (cf. Rm 5,5) transforma el cor humà en terra fèrtil, on pot brollar la caritat per a la vida del món. La Tradició de l'Església reafirma constantment aquesta circularitat entre les tres virtuts teològals: fe, esperança i caritat. L'esperança neix de la fe, que l'alimenta i la sosté, sobre el fonament de la caritat, que és mare de totes les virtuts. I de la caritat en tenim necessitat avui, ara. No és una promesa, sinó una realitat que mirem amb alegria i responsabilitat: ens compromet, orientant les nostres decisions al bé comú. El qui està mancat de caritat no sols està mancat de fe i d'esperança, sinó que treu esperança al seu proïsme.

5. La invitació bíblica a l'esperança comporta, per tant, el deure d'assumir responsabilitats coherents en la història, sense dilacions. La caritat, en efecte, «representa el manament social més gran» (Catecisme de l'Església catòlica, 1889). La pobresa té causes estructurals que han de ser afrontades i eliminades. Mentre això passa, tots som cridats a crear nous signes d'esperança que testimonien la caritat cristiana, com ho van fer molts sants i santes de totes les èpoques. Els hospitals i les escoles, per exemple, són institucions creades per a l'acollença dels més dèbils i marginats. Avui haurien de formar part ja de les polítiques públiques de qualsevol país, però les guerres i les desigualtats sovint ho impedeixen. Cada vegada més, els signes d'esperança són avui les cases-família, les comunitats per a menors, els centres d'escola i d'acollida, els menjadors per als pobres, els albergs, les escoles populars: quants senyals, sovint amagats, als quals potser no parem atenció i, això no obstant, són molt importants per a remoure'ns de la indiferència i motivar el compromís en les diferents formes de voluntariat.

Els pobres no són una distracció per a l'Església, sinó els germans i germanes més estimats, perquè cadascun d'ells, amb la seva existència, i fins i tot amb les seves paraules i la saviesa que tenen, ens fa tocar amb les mans la veritat de l'Evangeli. Per això, la Jornada Mundial dels Pobres vol recordar a les nostres comunitats que els pobres estan al centre de tota l'acció pastoral, no sols de la seva dimensió caritativa, sinó també d'allò que l'Església celebra i anuncia. Déu ha assumit la seva pobresa per a enriquir-nos a través de les seves veus, les seves històries, els seus rostres. Qualsevol forma de pobresa, sense excloure'n cap, és una crida a viure concretament l'Evangeli i a oferir senyals eficaços d'esperança.

6. Aquesta és la invitació que ens arriba de la celebració del Jubileu. No és casualitat que la Jornada Mundial dels Pobres se celebri cap al final d'aquest any de gràcia. Quan es

tanqui la Porta santa, haurem de custodiar i transmetre els dons divins que han estat vessats a les nostres mans al llarg de tot un any de pregària, conversió i testimoniatge. Els pobres no són objectes de la nostra pastoral, sinó subjectes creatius que ens estimulen a trobar sempre formes noves de viure l'Evangeli avui. Davant la successió de noves onades d'empobriment, hi ha el risc d'acostumar-se i resignar-se. Cada dia trobem persones pobres o empobrides i, a vegades, pot passar que siguem nosaltres mateixos els qui tinguem menys, els qui perdem allò que abans ens semblava segur: un habitatge, menjar adequat per al dia, accés a l'atenció mèdica, un bon nivell d'educació i informació, llibertat religiosa i d'expressió.

Quan promovem el bé comú, la nostra responsabilitat social es fonamenta en el gest creador de Déu, que dona a tothom els béns de la terra; i de la mateixa manera, també els fruits del treball de l'home han de ser accessibles de manera equitativa. Ajudar el pobre és, en efecte, una qüestió de justícia abans que de caritat. Com observa sant Agustí: «Dones pa al famolenc, però seria millor que ningú no sentís fam i que no tinguessis ningú a qui donar. Vesteixes el despul·lat, però tant de bo tothom estigués vestit i no hi hagués necessitat de vestir a ningú!» (*Commento a IGv*, VIII, 5).

Espero, per tant, que aquest Any Jubilar pugui impulsar el desenvolupament de polítiques per a combatre formes de pobresa antigues i noves, a més de noves iniciatives de suport i ajuda als més pobres entre els pobres. El treball, l'educació, l'habitatge i la salut són les condicions per a una seguretat que mai no s'aconseguirà amb les armes. Estic content per les iniciatives ja existents i pel compromís que cada dia assumeixen a nivell internacional un gran nombre d'homes i dones de bona voluntat.

Confiem en Maria Santíssima, consol dels afligits, i amb ella entonem un cant d'esperança fent nostres les paraules del *Te Deum*: «*In Te, Domine, speravi, non confundar in æternum*» 'En tu Senyor, espero, no deixis que mai em confongui'.

Lleó pp XIV

Vaticà, 13 de juny de 2025, memòria de Sant Antoni de Pàdua, patró dels pobres